

כאבים בשיניים

הסיבה השכיחה ביותר לכאבים בפה היא העששת (חור בשן), אבל חשוב לדעת שיש סיבות רבות לכאבים, ושלא כל כאב באזור הפה נגרם מעששת.

כאב מעששת:

עששת (ראו **התפתחות עששת**) שהתקדמה מעבר לאמייל (=זגוגית, הציפוי החיצוני של השיניים) אל תוך הדנטין (=שנהב, החומר הקשה הפנימי של השן) מאפשרת לגירויים שונים להשפיע על מוך השן (=העצב) ולגרום לכאבים. הגורמים המגרים לכאב הם מאכלים חמים או קרים במיוחד, ומאכלים מתוקים או חמוצים. הכאב מתפתח מיד עם וחולף אחרי מספר דקות.

טיפול: כדאי לראות בכאב כזה אות אזהרה, לא להתעלם ממנו, ולפנות בהקדם לרופא שיניים. רופא שיניים יבצע סתימה שתפקידה לשחזר את הצורה הטבעית של השן אבל גם למנוע אפשרות שמאכלים חמים, קרים, מתוקים או חמוצים יגרו את המוך.

כאב מדלקת וזיהום במוך השן:

הימנעות מטיפול בעששת תאפשר המשך התקדמות העששת עד לחשיפה של מוך השן (**ראו: קיטוע מוך**) שמלווה בכאבים מעירים משינה.

אם גם במצב זה לא יבוצע טיפול, יתפשטו הזיהום והדלקת אל מחוץ לשן, אל הלסת. לאחר הפוגה קצרה יתחדשו הכאבים החזקים שמעירים משינה, עד שהזיהום יפרוץ את גבולות הלסת ותפתח בלחי נפיחות גדולה.

טיפול: סתימת שורש (**ראו קישור**) וכתר (**ראו קישור**) אם ניתן לשקם את השן, או עקירה (**ראו קישור**).

הפסקת הכאב אינה סימן לריפוי אלא דווקא להחמרה במצב!!!

כאב מדחיסת מזון:

כאשר השיניים צמודות, אוכל לא יוכל להיכנס ביניהן. כאשר יש רווח גדול בין השיניים, אוכל שיכנס – יצא בקלות. שאריות מזון (בעיקר אוכל סיבי, כמו בשר) נכנסות בין השיניים ולא יכולות לצאת, כאשר יש רווח צר בין השיניים. רווח צר שכיח כאשר עששת, שהתפתחה

בשטח המגע שבין השיניים (ראו **התפתחות עששת**), גרמה להרס השן במקום בו היא נוגעת בשן הסמוכה (**ראו איור**), או כאשר הסתימה, שבוצעה לטיפול בעששת כזאת, לא הוצמדה לשן הסמוכה ונשאר רווח צר. המזון הסיבי נדחס לכיוון החניכיים שבין השיניים ועליו עוד ועוד מזון שלוחץ על החניכיים וגורם לדלקת.

טיפול: אם יש עששת – יש לטפל בה אצל רופא השיניים. אם הסתימה לא הוצמדה לשן הסמוכה – צריך להחליף אותה, רווחים טבעיים בין שיני החלב האחוריות נסגרים בעצמם עד גיל 3½ או 4 שנים.

כאבים אחרי טיפול שיניים:

כאבים אחרי הרדמה מקומית:

כאב מנגעים ברירת הפה:

כאבים בגלל חריקת שיניים:

כאבי בקיעת שיניים:

שיני חלב: בקיעת שיני חלב (**ראו קישור**) ידועה כמלווה לפעמים באי-שקט, כאבים, ריור-יתר ואפילו חום. הסימנים נמשכים מספר ימים וחולפים עד לבקיעת השן הבאה.

טיפול: על מנת להקל על הכאבים מומלץ לתת לילד "נשכן" אותו הוא יכול להכניס לפה ללא חשש. קיימים בשוק נשכנים בצורות שונות, רובם בדמויות וצבעים, שמותאמים לתינוקות. עדיפים הנשכנים לניתנים לקירור לפני השימוש.

רצוי להימנע ממתן משככי כאבים כטיפול בכאבי בקיעה.

אזהרה!!! לאחרונה יצא משרד הבריאות באזהרה מפני הנוהג למרוח תכשירים שונים באזור הבקיעה של השן. **תכשירים המכילים מאלחשים מקומיים כמו בֶּנְזֹקָאין עלולים לגרום לתופעת לוואי נדירה אך חמורה הנקראת מְתֵהמוֹגְלוֹבִינְמִיה. זהו מצב המתאפיין בירידה בזמינות החמצן לרקמות עקב עליה ברמות מתהמוגלובין. מצב זה עלול להיות מסכן חיים.**

שיני בינה: שיני הבינה התחתונות בוקעות בסוף שורת השיניים כאשר לפעמים אין להן מספיק מקום בקשת. מסיבה זו, הן מתחילות לבקוע, אבל רק באופן חלקי כאשר החלק האחורי של השן נשאר מכוסה בחניכיים (**ראו איור**). בשלב זה יכולים חיידקים ושאריות של אוכל להיכנס בין החניכיים והשן ולגרום שם לדלקת וכמובן לכאבים בעת פתיחה וסגירה של הפה. הזיהום עלול להיות חמור עד כדי נפיחות בלחי וצורך במתן אנטיביוטיקה.

טיפול: בשלב הראשון ניתן להתגבר על הדלקת על ידי הוצאת שאריות המזון בעזרת מברשת שיניים בעלת קבוצת סיבים אחת (**ראו איור**) או ידית ובקצה גומי מחודד שקל להכניס בין השן והחניכיים (**ראו איור**)

כאבים בגלל טיפול אורתודונטי:

טיפול בכאבים: